

БОНДАРЕНКО О.М., асистент НТУ «ХПІ»
ЛУНОВСЬКА Т.О., студентка НТУ «ХПІ»

ЩОДО НОВОГО ПОРЯДКУ РОЗРАХУНКУ ДОПОМОГИ З ТИМЧАСОВОЇ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ

В середині 2015 року Кабінет Міністрів України затвердив зміни в нормативних документах, що пов'язані з оплатою днів непрацездатності. Затверджено новий порядок оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок роботодавців,

а також викладено у новій редакції порядок обчислення середньої зарплати для розрахунку виплат по соціальному страхуванню.

У відповідності з новою редакцією Порядку № 1266 сума виплат у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю (сума лікарняних) розраховується за формулою:

$$\Lambda = \text{ЗП}_{\text{ср}} \times K \times C : 100, \quad (1)$$

де Λ – сума лікарняних;

$\text{ЗП}_{\text{ср}}$ – розмір середньоденної зарплати;

K – кількість пропущених у зв'язку з хворобою календарних днів;

C – відсоток оплати листка непрацездатності, який встановлюється в залежності від страхового стажу.

Першим нововведенням у цьому розрахунку є те, що оплаті підлягають календарні дні, які припадають на період тимчасової непрацездатності, а не робочі дні, як це було раніше. Друге нововведення – показник середньогодинної заробітної плати не використовується.

Сума середньоденної заробітної плати розраховується за формулою:

$$\text{ЗП}_{\text{ср}} = \text{ЗП} : K_{\text{рп}}, \quad (2)$$

де ЗП – сума зарплати, яка нарахована за розрахунковий період;

$K_{\text{рп}}$ – кількість календарних днів у розрахунковому періоді.

Розрахунковий період – це період, за який виконується розрахунок середньої зарплати для оплати днів тимчасової непрацездатності. У новій редакції Порядку № 1266 розрахунковий період дорівнює 12 календарним місяцям роботи (з 1-го до 1-го) за останнім основним місцем роботи перед настанням страхового випадку, протягом якого робітник працював та сплачував страхові внески чи за нього сплачувалися страхові внески.

Як і раніше, місяці розрахункового періоду, які повністю невідпрацьовані робітником з поважних причин, виключаються з розрахункового періоду. При цьому нова редакція порядку доповнює перелік поважних причин ще однією – відпусткою без збереження заробітної плати (але тільки тією, яка надається

робітникам на законних підставах).

Зміни стосуються і робітників – сумісників. Для застрахованих осіб, які на момент настання страхового випадку працювали за сумісництвом, розрахунковий період визначається окремо за кожним місцем роботи.

Згідно з п. 32 оновленого Порядку № 1266, середню заробітну плату для оплати періоду тимчасової непрацездатності слід розраховувати на підставі відомостей, які входять до звіту з ЄСВ. Тобто, у розрахунку середньої зарплати будуть приймати участь нараховані за розрахунковий період виплати, які увійшли до бази утримання ЄСВ у складі заробітної плати.

Щодо розрахунку середньоденної зарплати, то можна звернути увагу на деякі ситуації. Якщо у розрахунковому періоді перед настанням страхового випадку працівник не мав зарплати (з причин, які вказані у п. 3 Порядку № 1266), то в цьому випадку середньоденну зарплату розраховують шляхом поділу тарифної ставки (окладу) на середньомісячну кількість календарних днів (30,44).

Якщо тарифна ставка (оклад) працівнику не встановлена, тоді потрібно користуватися новим правилом: розрахунок виконують виходячи з розміру мінімальної заробітної плати, яка встановлена законом на день настання страхового випадку і середньомісячної кількості календарних днів (30,44).

Сума лікарняних залежить від страхового стажу робітника: чим стаж більший, тим більше і лікарняні. Відсотки оплати листка непрацездатності в залежності від стажу наведені в таблиці 1.

Таблиця 1 – Відсотки оплати днів тимчасової непрацездатності

Страховий стаж	Відсоток, %
до 3-х років	50
від 3-х до 5 років	60
від 5-ти до 8 років	70
більше 8 років	100
пільгові категорії, незалежно від стажу	100

При обчисленні суми лікарняних діють деякі обмеження. Так, сума лікарняних у розрахунку на місяць не повинна перевищувати розміру максимальної величини бази утримання ЄСВ. Також, якщо за останні 12 місяців перед настанням тимчасової непрацездатності працівник заробив страховий стаж

менше 6 місяців, сума лікарняних визначається виходячи з нарахованої заробітної плати, з якої сплачувався ЄСВ, але не вище розміру мінімальної заробітної плати у розрахунку на місяць.

Список літератури: **1.** Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним страхуванням, затв. Постановою КМУ від 26.09.2001 р. № 1266 (в редакції Постанови КМУ від 26.06.2015 р. № 439); **2.** Порядок оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності в результаті захворювання чи травми, яка не пов'язана з нещасним випадком на виробництві, за рахунок коштів роботодавця, затв. Постановою КМУ від 26.06.2015 р. № 440.